

Velikanski stolp, pravi „Wolkenkratzer“, o katerem smo že pred kratkim poročali in ki se sežida v visokosti 658 čevljev v Novem-Yorku, — bode obsegal 48 nadstropij poleg 11, ki jih ima že poslopje. Na vsaki strani bode 9 velikih oken. Ves stolp zgradijo iz železa in bode stala sgradba 12 milj. kron. Šo pa tički tam onkraj velike luže!

Samomorci so postali na Dunaju kar nalezljiva bolezen. V pol meseca (prosinca) se je umorilo 68 oseb.

Srečna občina je nemško mesto Klingenberg. Mesto poseduje toliko ilovice, da je postalo s njo bogato. Občinarji ne plačajo nikakoršnih doklad, pa dobijo po 300 markov na leto iz občinske blagajne.

Farska kuharica. Pred leti je prišla klerikalna posejilnica sv. Vavilava v Pragi v konkurz. Člani so izgubili par milijonov kron. Vodja te aleparake posejilnice je bil pater Drozd. Te dni pa se je omočila nekdanja kuharica tega Drozda. Zdaj se je izvedelo, da si je ta babura pri svojem patru 70.000 K „prihranila“. Pri poroki so napravili ljudje demonstracije.

Vojvoda — morilec. V Rimu so zaprli vojvodo Carcase, ker je umoril svojo ljubico, 17 letno pevko Loulo Bichau; dekle je bilo nosno. Oč morilca je milijoner.

Velikanski vihar je divjal v kitajskem morju pri Hongkongu. Čez 50 baršč se je potopilo; več kot 100 Kitajcev je utonilo.

Ljubí „Stajere“! V Inevingenu so imeli klerikalci shod. Dekan Fecht je dejal: „Dragi kristjani! Pomislite, da se vas bode tudi na drugem svetu vprašalo, kako ste oddali svoj glas pri državnozborski volitvi...“ Dekan je pozabil povedati, kateri svetnik ima to zadevo preiskavati! — Zakaj ni fajmstrojev žep nikdar napolnjen? Svar kmet nam je odgovoril na to prasanje tako-le: Bila sta dva brata, prvi kmet, drugi pa fajmstroer. Pojerala sta po ravnemu očetu prazni žakej. Prav po bratovsko sta se razdelila, tako da sta žakej na sredi prerezala. Spodnji del z dnom je dobil kmet, zgornji hrec dna pa fajmstroer. In od tega časa nimajo tarški žakeji dna.

Gospodarske.

Sejmi na Štajerskem. 4. februarja: Ormuž (mesečni živinski), Dobrna v okraju Celje (letni in živinski) Sv. Jurij na Ščavnici (kramarski), Slov Hartmansdorf v gleisdorfskem okraju (letni), Jarenina v mariborskem okraju (živinski), Kalobje v celjskem okraju (živinski), Lipuica (letni), Schöder v muravskem okraju (letni in živinski), Ščavnica (mestna živina), Sp. Pulčava (živinski), Uncmarkt pri Judenburgu (letni in živinski), Videm pri Brezicah (živinski), Weiskirchen pri Judenburgu (letni in živinski), Wies (letni in živinski). — 5. februarja: Ormuž (svinjski), Sv. Peter v okraju Krzje (letni in živinski), Radgona (mesečni živinski); — 6. februarja: Gradec (sejem z žitjem, mrvo in slamo na Griesplatzu, sejem z lesom na Lendplatzu); Ptuj (sejem s konji, govedo in prašiči), Leutschach pri Arnfleu (mala živina); — 7. februarja: Gradec (s konji in govedo poleg kralnice), Breg pri Ptuj (prašičji), Šohtanj (letni in živinski).

Pomagajte ptici! V zimskem času trpi tvoj najboljši prijatelj, ptica. Dajaj ji hrane! Tuči na vodo ne pozabi, kajti kje jo naj dobi, ko so vsi potoki zamrznjeni!

Žitnega črnega kebra (Kornkäfer) prebneš oziroma vjameš tako-le: Razširi ovčjo kožo (voljeno stran spodaj) pred kupom žita; vrši kebre, ki se zbirajo v vrelo vodo. Na Francoskem trdijo, da pomaga honopija. V šupo z 200 hl. pšenici so prinesli konopljenega semena; drugo jutro so se vsi keabri izsehli. Teden dni so keabri odhajali, potem jih ni bilo nikdar več v šupo. Po „B. B.“

Koliko zaslužiš pri mleku? Kmetaki pisatelj Darschmid je izračunal v „Agrarblatu“. — Krava z 500 kil žive teže, ki ima vsako leto eno tele in daje poleg tega veliko mleka, potrebuje sledeče množine redilnih snovi (v kilah) skozi 250 dni: — Beljaka 1.20, štirke 6.24, masti 0.35 kil; breja krava beljaka 0.35, štirke 3— maščobe 0.20 kil. — Na leto daje to sledeče številke:

za 340.25 kil beljaka	50 vin.	K 170.12
1950 — „ — „ 10 — „	190.50	
110 — „ — „ 50 — „	55—	
10 — „ — „ 8 — „	—80	

Skupne potrebnine na krmi K 4.642

K temu pride še za molzenje (za 10 komadov 1 dekla z K 625 plače), za hlev in potrebščine (32.60 K), za obresti in riziko (28— K), za porabo krave (K 8.50), za bika (K 2—), torej skupno K 133.60. — Vsi troški za tako kravo bi torej znašali K 550.05. — Dohodki pa:

1 tele, 4 teđue, 74 kil po K 1.08 — K 80—; skozi 9 mesecev po prodaji teleta 2.300 litrov mleka po 20 vin. je K 460—; od tega 10% za raznašalca mleka (skozi 270 dni) po K 180 = 50 K ostane torej K 410—

Skupni dohodki znašajo K 490—

Torej znaša kmetova izguba oziroma troški za gnojitev 60 kron. Dotični pisatelj pravi: kmet bi moral prodajati liter mleka z 25 vin., potem bi imel gnoj kot edini dobiček.

Mokre klet posušiš, ako nastaviš v njo klor-kalijeve soli (Klorkaliumsalz); za večjo klet zadostuje pol kile. Ta sol vzame mokroto na se in kmalu opesiš čez soljo vodo. Daj to sol potem nad močni ogenj, da izgine voda v pari in sol je zopet rabljiva. Zlasti za krompirjeve kleti je to sredstvo dobro, ker nasprotnje temu, da dobijo krompirji nove kali.

Kako je treba ravnati z gnojem, ki ga kmetič vozi na polje jeseni in po zimi? Ker je odgovor na to vprašanje baš sedaj velike važnosti za naše poljedelce, hočem navesti tukaj že pred večimi leti objavljene glavne misli v ti zadevi gosp. strokovnega učitelja Hafuerja. On pravi približno to-le: Pravo ravnanje z gnojem se začne že v trenutku, ko ga nalagamo na gnojišču na voz. Treba je namreč gledati na to, da se pomelajno notranje, že bolj razkrojene plasti z zgornjimi še bolj suhimi, to pa zaradi tega, da dobi cela njiva enak gnoj. Nalaga se naj gnoj na ta način, da se prične na koncu ali na jedni strani in sicer tako, da se vzame jedna partija od zgornje plasti pa do dna gnojišča. V kupih se vrše razkroji, pri katerih izpuhti dragoceni dušik v obliki amonijaka. Nadalje izpere dež iz gnoja najbolj dragocene redilne snovi, kteri se potem sčasoma stekajo v zemljo. Valedtega nastanejo tam, ker so bili kupčki, kakor pravimo mi doma „stehsaeta mesta“. Na takih mestih poleže žito, krompir ni močnat, grah se sicer razvija, toda kmalu poleže in segnije. Dalje časa tedaj ležijo kupčki, temveč se porazgubi amonijaka, ki ispuhva temi gosteja so stehmeta mesta. Na takih prostorih je zemlja pregnojna, medtem ko ima okrog in krog manj vreden gnoj. Gnoj se toraj naj raztrosi! To pa jednako-merno, in se naj razdelijo večji kupi. Ali lahko ostane raztrošeni gnoj več časa na njivi nepodoran, ali pa se naj koj podorje? Na položnih njivah bi bilo zelo napačno, pustiti več časa raztrošeni gnoj. Ako namreč dežuje na zamrznjena tla, ali če kopni sneg, potem se gnoj izbere, in koristne gnojove tvarine ne morejo v zemljo, temveč jih odplove voda. Na takih njivah se toraj naj raztrošeni gnoj koj podorje. Ko je zemlja zamrznjena, naj se sploh več ne vozi gnoj na njivo. Ako pa spravljamo tjejak, naredijo se naj na primernem mestu na njivi veliki kupi. Na ta način se pomelajno že pri nalaganju zgornje plasti a spodnjimi. Grda razvada in velika škoda pa je, če se svojazi na živo najpoprej sgoraje plasti in potem še le spodnje. Umerna posledica tega ravnanja je pač potem ta, da dobi le en del njive dobro uležan gnoj, drugi kos njive pa suh, nestrohen gnoj. Pri spravljanju gnoja raz voza na te, da se gnoj jednako-merno porazdeli. Posamezni kupčki naj bodo toraj jednako veliki, razdalja med njimi v vrsti pa tudi jednaka. Istotako naj bodo posamezne vrste jednako vsake-sebi. Ali se naj gnoj koj raztrosi, kterega takoj ne podorjemo, ali pa naj ostane do oranja v kupih? Hlevski gnoj ne sme ostati na noben način dalje časa v kupih na njivi. Tako ravnanje je zelo škodljivo, bodisi ob ktereikoli času. Tudi po zimi se ne sme zgoditi kaj takega. Zakaj? Ta mesta se morajo izbrati na takem prostoru njive, kjer voda ne more odploviti goja. Kupi se naredijo tako-le: Kot podlago za kup dene-mo jedno plast zemlje in še le na to potem gnoj. V kupu samem pa se naj vrsti ena plast goja, potem zopet plast zemlje, in sicer tako dolgo, da doseže kup visočino jednega metra. Konečno se pokrije kup od zgoraj in ob stra-

neh a približno 30—40 cm. debelo plastjo zemlje. Ko pa se potem zopet razvaja gnoj po njivi, moramo glodati na to, da se popolnoma premešata zemlja in gnoj. Tudi spodnja plaz-zemlje se naj razvosi. Popolnoma drugače pa je raztrošenim gnojem na ravnih poljih. Zguba amonijka tukaj ni velika, slasti tam-kaj ne, kjer se je že na gnojišču dobro ravnalo z gnojem. Ako tukaj v raztrošenem gnoju izpere dež razkrojne gnojilne snovi, gre do te naravnost v zemljo, in se v zemlji jednako-merno razdelijo. S tem pa še seveda ni rečeno, da bi bilo boljše, pustiti gnoj raztrošen, kakor ga koj podorati. Na vsak način je boljše, če se koj podorje gnoj, da se vrši razkroj v zemlji, in se na ta način zboljša zemlja v fizikalnem oziru. Kmetje grešijo tudi v tem mnogo, kako globoko se naj podorje gnoj. Da se razkroji gnoj, treba je zraku, toplote in mokrote. Da ti lahko vplivajo na gnoj, podorje se naj gnojilo plitvo. Vendar pa se ne sme gnoj tudi pre-plitvo podorati; kajti tako sicer lahko vplivata nanj zrak in toplota, zmanjka pa mu lahko med letom mokrote. Popolnoma natanko se se-veda ne da določiti, kako globoko mora priti gnoj, ker se to ravna po kakovosti tal. Pov-prečno se lahko reče, debelejša ko je zemlja plitveje mora priti gnoj, in lažja ko je zemlja, globokeje naj pride gnoj. Ker se pri raznanju z gnojem na polju delajo velike napake, omeniti še je treba, da ostane mnogokrat gnojenje po-polnoma brezuspešno zaradi slabega ravnanja z gnojem. Po „Gosp. Glasniku.“

Vzgoja umne svinjereje. Svinjereja je velika in koristna panoga gospodarstva, ker ona vrše lepe novce kmetu v žep. Zatoraj je treba, da oprezno ravnamo z njo; ne samo v reji ampak tudi v snegi ker je zelo boleznim podvržena. Hočem vam na kratko opisati iz lastne izkušnje nekatere važne točke o tej prekoristni gospo-darski panogi. Ko je merjasec leto star ga še le smemo pripuščati na razplod, rabimo ga k večjemu do četrtega leta, ker tedaj postane pre-težak in nerodoviten. Prasico pripuščajte s prvim letom in jo rabite do 5. ali do 6 leta za pleme. Kdor sputča premlade prasice s sedmimi ali osmimi meseci po plemenu ima šabe bole-havne svinje ki postanejo od roda do roda sla-bejše in zelo boleznim podvržene, posebno take svinje rade bolehalo na želvah (skrofulozi) ker je to podedljiva bolezen. Brejo prasico morate tečno krmiti. Kuhar krompir in kuhano korenje katerim primelamo nekoliko otrobov, dalje da-jemo nekoliko kuhnega ječmena, za napoj pa otrobove vode. Surovo zrnje kakor n. p. koruza ječmen ni priporočljivo dajati brejim prasicam ker rado napenja. Zadnje dni pred porodom je dajati manj hrane da se čreva izpraznijo in po-rod olajša. Praseta naj sesajo približno 7 ted-nov, ko so 3 tedne stara začnite jim pomelem dajati hrane kakor sladko mleko, v k-tero na-drobite košček kruha ali skuhajte na mleku žak redek močnik iz moka. Pasiti je treba, da so posode vedno čiste in se jed ne skisa kar pov-zročuje nevarno drisko, katera je pri sesajočih živalih zelo nevarna. Ker je prašič imenitna do-mača žival, ker se da v kratkem času porediti in ni izbirčen v klaji. Najboljša svinjska hrana je kuhan krompir, korenje, repa in skoraj vse zelenjave. Ako primelamo k tej klaji otrobov ali moka zamorammo prašiče dobro izpitati: Svinja ni posebno proti zvi. občutljiva, ampak v mokroti, kjer so vlažni hlevi in gnojnica za-ostaja, tamkaj se rada bolezen udomači. Večkrat se ljudje pritožujejo, da nimajo nikake sreče pri svinjah. Hrano, ki jo dajejo, je ravno tako, kakor bi jo za hlev metali in kaj je vzrok temu? 1. Ti ljudje gledajo premalo na snago, ker svinje ljubijo čistočo, v svojem blatu, nikoli ne spí, zatoraj je treba čisto in suho stetje. 2. Korita, v katerih se daje hrana, so nesnažna, v katerih se preostala hrana skisa in zelo ško-duje. Treba je toraj pred vsakim krmljenjem korita s čisto vodo umiti in isušiti. 3. Večje število prasí potrebuje več tečne klaje, katera pa pri mnogih velikokrat primanjkuje. Zatoraj imamo toliko število prasí, koliko jih moramo pravilno rediti, napačno ravna, kdor ima veliko živali in malo tečne klaje! J. Kukovec.

Za dom in družino.

Ceni barometer (vremensko uro) si napra-viš tako-le. V stekleno iz čistga stekla